

PERHEKOTI KÄRRYNPYÖRÄ

15.8.2024

Tuurinkorventie 35

47400 Kausala

OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ

2 PALVELUN TUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

3 YKSIKÖN TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

3.1 Toiminta-ajatus

3.2 Arvot

4 OMAVALVONTA

4.1 Omavalvonnan vastuuhenkilöt

4.2 Henkilöstön osallistuminen omavalvonnan toteuttamiseen

4.3 Omavalvonnan toteuttamisen seuranta ja arviointi

5 RISKIEN JA EPÄKOHTIEN TUNNISTAMINEN JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

5.1 Tilat

5.2 Lapset ja heidän verkostonsa

5.3 Perhekotivanhemmat ja työntekijät

5.4 Toiminnan taloudellinen tilanne

5.5 Tietosuojariskit

5.6 Ulkoiset uhkakuvat

6 HENKILÖSTÖ

6.1 Monialainen yhteistyö

7 TOIMITILAT JA LAITTEET

8 LASTEN ASEMA JA OIKEUDET

9 ASIAKASTYÖN LAADUN VARMISTAMINEN TOIMINNASSA

10 ASIAKASTIETOJEN DOKUMENTOINTI JA ASIAKIRJAHALLINTA

11 ALIHANKINTANA TUOTETTUIJEN PALVELUIDEN OMAVALVONTA

1 YLEISTÄ

Sosiaalihuoltolain 47§:n mukaan sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma sosiaalihuollon laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Suunnitelma on pidettävä julkisesti nähtävänä ja sen toteutumista on seurattava.

Omavalvontasuunnitelmamme on laadittu Perhekoti Kärrynpyörän laatutyön seurantaan varten. Omavalvontasuunnitelma on luotu yhteistyössä perhekotivanhempien sekä henkilöstön kanssa.

Toteutamme omavalvontaa jatkuvasti arjen toiminnoissa. Kaikilla henkilökunnan jäsenillä on velvollisuus perehtyä omavalvontasuunnitelmaamme ja sen avulla seuraamme työn laatua. Henkilökunnan jäsenillä on oikeus ja velvollisuus ilmoittaa tiedossa olevista huomaamistaan epäkohdista tiloissa tai toiminnoissa. Omavalvonta suunnitelman tarkoituksena on edesauttaa asiakas- ja työturvallisuutta.

2 PALVELUN TUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Perhekoti Kärrynpyörä on perustettu vuonna 2012. Alkuun toimimme Tukipalvelu Kärrynpyörän nimellä. Vuonna 2021 siirryimme isompiin tiloihin. Loppuvuodesta 2022 muutimme yhtiömuodon osakeyhtiöksi ja nimeksi tuli Villiviikari ja Pikkumyy OY ja aputoiminimeksi Perhekoti Kärrynpyörä. Tästä alkoi Perhekoti Kärrynpyörän matka.

Yrityksen omistajia ovat Sirpa ja Tapani Lehti.

Yrityksen nimi on Perhekoti Kärrynpyörä.

Y-tunnus 3207721-3

Tuurinkorventie 35

47400 Kausala

Vastuuhenkilö: Sirpa Lehti

puh. 0400 757 169

sähköposti lehti.sirpa@pp.inet.fi

Ohjaajat

puh. 040 721 7534 / 040 354 5421

3 YKSIKÖIDEN TOIMITA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

3.1 Toiminta ajatus

Perhekoti Kärrynpyörä on kuusi paikkainen ammatillinen perhekoti, joka tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa huostaanotetuille, kiireellisesti sijoitetuille sekä avohuollon tukitoimenpiteen sijoitetuille lapsille ja nuorille.

Tarjoamme turvallisen ja perhekeskeisen kasvuympäristön, jossa jokaisen lapsen ja nuoren omat yksilölliset erityistarpeensa huomioidaan.

Perhekodilla on säännölliset arjen rutiinit, jotka luovat turvallisuuden tunnetta ja kasvuympäristön, jossa eheytyminen kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla on mahdollista. Arjen toimintojen avulla opitaan monia elämässä tarvittavia taitoja, kuten itsestä huolehtimista, hyvät tavat ja muiden huomioon ottamista. Arjen toimintojen avulla opitaan myös tuomaan omia mielipiteitään esiin. Yhteydenpitoa vanhempiin ja lapsen biologisiin sukulaisiin tuetaan lapsen edun mukaisesti.

Koulunkäyntiä tuetaan ja sitä pidetään tärkeänä. Tarvittaessa etsitään tarvittavia erityispalveluita. Pyrimme tiiviiseen yhteistyöhön lasta ja nuorta hoitavien tahojen kanssa. Tuemme lasten sosiaalisia suhteita sekä suhteita lapselle ja nuorelle tärkeisiin ihmisiin. Kannustamme omien tunteiden esiintuomista.

Lapselle pyritään löytämään häntä kiinnostava harrastus tai muu toiminta. Lasta tuetaan ja kannustetaan toimimaan harrastuksensa parissa pitkäjänteisesti. Pyrimme innostamaan päivittäin lasta liikkumaan ja ulkoilemaan. Perheen koirat lähtevät mielellään lenkkikaveriksi, kuten myös aikuiset.

Tarjoamme lapsille ja nuorille mahdollisuuksia erilaisiin aktiviteetteihin. Toiminnallinen tekeminen on tärkeää ja tähän kiinnitämme erityistä huomiota. Toiminta tarjoaa lapselle onnistumisen elämyksiä, vahvistaa itseluottamusta ja taitoa toimia ryhmässä sekä antaa välineitä ilmaista omia tunteita ja ajatuksia.

3.2 Arvot

Toiminnan keskeiset arvot pohjautuvat Suomen perustuslakiin ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja niiden taustalla oleviin ihmisyyttä ja ihmisoikeutta korostaviin kansainvälisesti hyväksytyihin arvoihin. Nämä ovat sopusoinnussa sosiaalialan eettisten periaatteiden kanssa ja ovat työn lähtökohtana. Nämä myös ohjaavat valintoja silloin, kun laki ei anna tarkkoja vastauksia käytännön työstä nouseviin kysymyksiin.

Toimimme asiakaslähtöisesti, asiakasta kunnioittaen ja hänen osallisuuttaan tukien ja kunnioittaen. Toiminta on ammatillista ja tavoitteellista ja lähtökohtana ovat asiakkaan omat yksilölliset tarpeet ja toiveet sekä moniammatillisissa työryhmissä sovitut yhteiset tavoitteet. Toimimme perhekeskeisesti ja tavoitteena on löytää asiakkaasta itsestään sekä hänen sosiaalisesta lähiverkostossaan olevat voimavarat ja mahdollisuudet vaikeuksien voittamiseksi. Ammatillisessa perhehoidossa pidämme kodinomaisuutta tärkeänä.

KUNNIOITTAMINEN: Kunnioitamme asiakkaan ja hänen perheensä vapautta, vakaumusta, arvomaailmaa, elämäntapaa ja elämänhistoriaa. Työskentelyotteemme on asiakaslähtöinen ja kuuntelemme asiakkaan ja hänen perheensä tarpeita auttaaksemme heitä niissä asioissa, joissa he apua ja tukea tarvitsevat.

TURVALLISUUS: Kannamme ammatillisen vastuamme ja tarjoamme palveluamme avoimessa ja luottamuksellisessa ilmapiirissä. Jatkuvana tavoitteenamme on asiakkaan psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen turvallisuus sekä työn jatkuvuus. Kehitämme ammattitaitoamme ja etsimme uusia auttamismenetelmiä tuoreimman tutkimustiedon pohjalta.

INHIMILLISYYS: Kohtelemme asiakkaitamme ammatillisesti korkeatasoisesti. Inhimillisyydellä tarkoitamme luottamusta, läheisyyttä ja yhteenkuuluvuuden luomista. Inhimillisyyteen kuuluu myös aito kiinnostus asiakasta kohtaan.

YKSILÖLLISYYS: Kohtelemme kaikkia asiakkaitamme ainutkertaisina ihmisinä, joilla kullakin on ainutlaatuinen ja yksilöllinen elämänhistoriansa, nykyhetkensä ja tulevaisuutensa.

4 OMAVALVONTA

Kasvua ja kehitystä tuetaan sekä seurataan hoito- ja kasvatussuunnitelmien avulla. Suunnitelmat laaditaan yhteistyössä lasten ja nuorten sekä heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelmat päivitetään kerran vuodessa ja tarvittaessa useammin.

Perhekodissa on käytössä säännölliset yhteiset ruokailuajat. Ruokat valmistetaan itse terveellisistä ja monipuolisista raaka-aineista. Henkilökunnalla on kaikilla suoritettut hygieniapassit.

Perusterveyden- sekä hammashoidossa käytetään kunnallisia terveystalveluja. Erytisterveydenhoidon palveluita käytetään tarpeen mukaan kunnallista tai yksityistä palveluntuottajaa. Perhekodissa on laadittu lääkehoitosuunnitelma, jonka mukaisesti sitä toteutetaan. Lääkehoidon suunnitelma on terveydenhoidon ammattilaisen tarkistama ja sitä päivitetään vuosittain. Erytistä seurantaa tai toimenpiteitä tarvitsevien sairauksien hoitamisessa noudatetaan asiakassuunnitelmassa määriteltyä käytäntöä. Teemme moniammatillista yhteistyötä lasten ja nuorten tarvitsemien eri ammattilaisten kanssa. Henkilökunnalla on lainmukainen ja tarvittava ensiapukoulutus voimassa.

Pelastussuunnitelma sisältää poistumisturvallisuusselvityksen, joka tarkistetaan vuosittain.

Ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja niiden tarkastusajankohdat on määritelty pelastussuunnitelmassa.

Tietoturvaa ylläpidetään erillisen suunnitelman mukaisesti.

4.1 Omavalvonnan vastuuhenkilöt

Luvanvaraisessa perhehoidossa toteutamme omavalvontaa, joka jakautuu nimetyille vastuuhenkilöille. Päävastuu omavalvonnasta on toiminnan vastuuhenkilöllä.

Tässä omavalvontasuunnitelmassa on sovittu omavalvontasuunnitelman täytäntöönpanon käytännöistä sekä vastuuhenkilöstä.

Vastuuhenkilöt

Toiminnan vastuuhenkilö: Sirpa Lehti 0400 757 169

Turvallisuusvastuuhenkilö: Tapani Lehti 040 835 1962

Tapani Lehti vastaa kiinteistön korjauksiin ja huoltamiseen liittyvästä omavalvonnasta.

Lääkevastuuhenkilö: Ari Kärkkäinen ja Sirpa Lehti

Turva- ja kutsulaitteiden turvallisuudesta vastaava henkilö: Sirpa Lehti 0400 757 169

Lääkinnällisten laitteiden turvallisuudesta vastaava henkilö: Ari Kärkkäinen ja Sirpa Lehti

Omavalvonnan vastuuhenkilö: Sirpa Lehti 0400 757 169

Tietosuojavastaava: Sirpa Lehti 0400 757 169

Kirjanpidosta vastaa: Tilitoimisto Rezulto Oy/ Mäki-Korvela Marjo

4.2 Henkilöstön osallistuminen omavalvonnan toteuttamiseen

Perehdytyskansio on tarkoitettu henkilökunnalle, sijaisille ja opiskelijoille. Perhekoti Kärrynpyörän perehdytyskansio on aina saatavilla yksikön toimistossa. Perehdytyskansio sisältää tärkeitä yhteystietoja, omavalvontasuunnitelman, työehtosopimuksen, ohjeistuksen työtapaturman varalle, toimintayksikön säännöt sekä pelastus- ja lääkehoitosuunnitelmat. Perehdytyskansiossa on myös tietoturvasuunnitelma.

Omavalvontasuunnitelmaa kehitetään, toteutetaan ja arvioidaan käytännössä perhekodin työntekijöiden tiimipalavereissa säännöllisesti. Työnohjaus on järjestetty ryhmätyönohjauksena kerran kuukaudessa. Työmenetelmiä ja -tapoja arvioidaan päivittäin työyhteisössä.

Lapsikohtaisten raporttien ja asiakassuunnitelmapalavereiden pohjalta arvioidaan lapsen kehitystä ja perhekodin työn laatua yhdessä yhteistyötahojen kanssa.

4.3 Omavalvonnan toteuttamisen seuranta ja arviointi

Omavalvontaohjeet tarkistetaan puolivuositain tai tarvittaessa useammin kerätyn tai havaitun palautteen sekä esille tulleiden asioiden perusteella.

Omavalvontasuunnitelmaan tehdään tarpeelliseksi katsotut muutokset ja ne ilmoitetaan henkilökunnalle ja asiakkaille.

Omavalvontasuunnitelmien edellisten versioiden päiväykset 2 vuoden ajalta: 1.9.2024, 15.12.2024

Luettelo riskinhallinnan/ omavalvonnan toimeenpanon ohjeista, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti:

- työvuorolista
- säännöt ja käytännöt
- koulutussuunnitelma
- raportointi
- tietoturvaohje
- laitteiden käyttöohjeet
- lääkehoitosuunnitelma

- pelastussuunnitelma ja turvallisuusjärjestelyt
- perehdytysuunnitelma
- poistumisturvallisuusselvitys
- hyvänhoidonsuunnitelma

Toimiva riskinhallinta edellyttää, että työyhteisön ilmapiiri koetaan avoimena ja turvallisena, jossa henkilöstö, lapset/nuoret ja heidän läheisensä uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

Riskinhallintaan kuuluu myös henkilökunnan jatkuva lisäkouluttautuminen ja tärkeiden taitojen ylläpitäminen, esimerkiksi ensiaputaidot.

Turvallisen ja avoimen ilmapiirin luominen:

- lasten ja nuorten perheillä on mahdollisuus tulla tutustumaan ja vierailemaan sekä saada tietoa perhekodin käytännöistä
- perheet saavat mahdollisuuden tavata työntekijöitä myös ilman lasta, jolloin voi rauhassa keskustella aikuisten kesken
- asioiden puheeksi ottaminen kunnioittavasti ja arvostavasti
- työyhteisö tukee jäseniään
- vuorovaikutus on avointa ja tiedonkulku on sujuvaa
- toimintaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti

Riskinhallinta vaatii aktiivisia toimia koko työyhteisöltä, joka havainnoi jatkuvasti ja tuo havaittuja epäkohtia heti esille. Epäkohtia aletaan korjaamaan mahdollisimman nopeasti. Työyhteisö myös noudattaa annettuja ohjeita ja määräyksiä sekä huolehtivat omasta ja muiden turvallisuudesta.

5 RISKIEN JA EPÄKOHTIEN TUNNISTAMINEN JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Riskien hallinnassa asiakasturvallisuutta sekä laatua parannetaan tunnistamalla työvaiheet, joissa toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tavoitteiden toteutuminen on vaarassa. Riskien hallintaan kuuluu suunnitelmallinen toiminta tiedostettujen/todettujen riskien ja epäkohtien poistamiseksi ja minimoimiseksi sekä tapahtuneiden haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien miettiminen ja toteuttaminen.

Riskienhallinnan menettelytapoja:

- Koulutukset (alkusammutus, ensiapu, hygieniapassi, lääkeluvat)
- Ensiapuvälineet, sammutuskaluston kunnossapito, kotivaran ylläpito, poistumisharjoituksia, palohälyttimien tarkistus
- Kodinkoneiden huolto ja toiminnan tarkistus
- Toimiva työnohjaus sekä työterveyshuolto

- Säännöllinen siivous ja paikkojen pitäminen järjestyksessä. Ruokien päiväysten tarkistaminen, säilytyslämpötilat sekä tarjoilu lämpötilat

- Kiinteistön ja pihapiirin kunnostus ja huolto

Käymme perhekodilla läpi kaikki läheltä piti-tilanteet, haittatapahtumat sekä esiin tulleet riskitekijät. Tapausten jälkeen arvioimme, täytyykö suunnitelmia päivittää esim. pelastussuunnitelmaa. Dokumentoimme tapahtuneet ja käymme ne läpi lasten kanssa. Informoimme niistä yhteistyötahoille suullisesti tai kirjallisesti.

5.1 Tilat

Toimitilojen riskit on tiedostettu ja ne on minimoitu ennakoivilla toimenpiteillä sekä ohjeilla. Pelastussuunnitelmassa määritellään esimerkiksi tilojen asianmukaisen varustuksen sekä kunnon, ja sen miten toimitaan kriisitilanteen sattuessa. Tarvittavaa arviointia tehdään päivittäisessä toiminnassa.

Perhekodilla Verisuren hälytys- ja valvontajärjestelmä.

Verisuren hälytyskeskus puh. 0102179100

5.2 Lapset ja heidän verkostonsa

Lapset voivat omalta osaltaan olla perhekotitoiminnalle myös riskitekijöitä. Lapset voivat käyttäytymisellään aiheuttaa erilaisia vahinkotapauksia esineille tai henkilöille. Myös lasten vanhemmat ja sukulaiset voivat joissain tapauksissa aiheuttaa uhkaavia tilanteita tai turvallisuusriskin. Perhekodilla on vakuutuksia vahinkotapausten varalle.

5.3 Perhekotivanhemmat ja työntekijät

Perhekodissa työskentelevät ihmiset voivat omalla toiminnallaan aiheuttaa tietoista tai tiedostamatonta vahinkoa perhekodin toiminnalle. Tätä varten perhekodilla on voimassa oleva toiminnan vastuuvakuutus. Perhekotityötä tekevät ihmiset voivat sairastua tai kohdata tapaturmia ja ovat täten poissa työntekijävahvuudesta. Työntekijän poissaolo vaikuttaa aina perhekodin toimintaan. Perhekotivanhemman vakava sairaus on toiminnan suurimpia riskejä. Sairauksien varalta perhekodilla on voimassa olevat työntekijöiden ja yrittäjän tapaturmavakuutukset. Perhekodilla on ohjeistus sairastapauksiin sekä sijaisten käytölle.

5.4 Toiminnan taloudellinen tilanne

Perhekodilla on ajan tasalla oleva kirjanpito sekä asianmukaiset tilinpäätösasiakirjat sekä tilintarkastukset. Perhekoti ottaa huomioon taloussuunnittelussaan tulevat muutokset asiakaspaikoissa ja pitää yrityksen kasvun realistisena ja hallittuna. Perhekoti hoitaa maksuvelvoitteensa määräaikojen puitteissa.

5.5 Tietosuojariskit

Perhekoti on tietoinen voimassa olevan tietosuojalain sisällöstä. Kaikki asiakaskohtainen dokumentointi tehdään sähköiseen Nappula-asiakastietojärjestelmään, jonka puitteissa asiakastietoja säilytetään turvallisesti. Kaikkien työntekijöiden on huolehdittava tietoturvasta ja kerrottava mahdollisista haasteista/ongelmista. Työntekijöiden tulee noudattaa tietosuojalainsäädäntöä kaikissa toimissa. Jokainen uusi työntekijä perehdytetään asiakastietojen käsittelyyn ja he allekirjoittavat salassapitovelvollisuus sitoumuksen.

5.6 Ulkoiset uhkakuvat

- Lainsäädäntö
- Vallalla oleva arvomaailma
- Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen
- Maailmanlaajuiset poikkeusolot
- Poikkeusolot (sääilmiöt, epidemiat, paikalliset poikkeusolot)

6 HENKILÖSTÖ

Perhekodin vanhemmat Sirpa ja Tapani asuvat perhekodissa ympärivuorokautisesti. Sirpa toimii perhekodin vastuuvanhempana. Hän on koulutukseltaan kokki-kylmäkkö, lähihoitaja (mielenterveys-kriisi- ja päihdetyö) sekä sosionomi YAMK. Sirpa on suorittanut myös ratkaisukeskeisen neuropsykiatrisen valmentaja koulutuksen. Sirpalla on useamman vuoden kokemus lastensuojelu puolelta sekä psyykkisistä ja sosiaalista vaikeuksista kärsivien lasten ja nuorten parissa tehtävästä työstä sekä vanhempien tukemisesta.

Tapani on käynyt Pride- koulutuksen ja hänellä on useamman vuoden kokemus tukiperheenä sekä perhehoitajana toimimisesta.

Perhekodin vanhempien lisäksi perhekodissa työskentelee kokopäiväisesti ehkäisevä päihdetyö/ratkaisukeskeinen neuropsykiatrisen valmentaja sekä yhteisöpedagogi AMK ohjaaja, jolla on meneillään muuntokoulutuksena sosionomi AMK opinnot. Osa-aikaisesti työskentelevät ja sijaisuuksia tekevät sairaanhoitaja YAMK sekä sosionomi AMK. Lisäksi perhekodilla on yksi oppisopimusopiskelija. Hän opiskelee nuoriso- ja yhteisöohjaajaksi. Ohjaajien tehtäviin kuuluu perhekodin hoitoon liittyvät työt, lasten kasvatukseen ja hoitoon liittyvät tehtävät sekä kirjallisia töitä. Sairaanhoitaja YAMK vastaa lääkehoidon vastuutehtävistä sekä lääkinnällisten laitteiden turvallisuudesta.

Perhekodin henkilöstöllä on säännöllinen työnohjaus.

Järkevä työvuorosunnittelu ja riittävä henkilökunnan määrä vuoroissa mahdollistaa tehtävien organisoinnin.

Tarpeen vaatiessa palkataan lisähenkilökuntaa.

Henkilöstöllä on voimassa olevat EA-taidot, lääkeluvat ja hygieniapassit. Henkilöstön rikostaustaote tarkastetaan työsuhteen alussa.

Henkilöstön rekrytinnin periaatteet

Pyrimme löytämään henkilön, jolla on kokemusta lastensuojelusta sekä/tai psykiatrisesti oireilevista lapsista. Lisäksi soveltuvuus alalle, luotettavuus, pitkäjänteisyys sekä sitoutuminen työhön ovat tärkeitä asioita. Tarkistamme lasten ja nuorten kanssa työskentelystä vaadittavan rikosselvityksen. Työntekijä allekirjoittaa vaitiolo velvollisuus todistuksen. Tarkistamme sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattipätevyyden sosiaali- ja terveydenhuollon keskusrekisteristä.

Työnhakijat haastatellaan ja siten arvioidaan heidän soveltuvuus. Koeaika on 6 kk.

Henkilökunta perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita

E erityisen tärkeä täydennyskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen, ensiapu sekä tietoturvallisuuteen liittyvät asiat.

Uudet työntekijät perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaolleita. Alkuperehdytyksessä pyritään kertomaan kaikki tärkeät asiat. Niitä kerrataan tarvittaessa ja niistä puhutaan aika ajoin. Työntekijä ohjeistetaan lukemaan perehdyttämiskansio.

Ammattitaitoa pyritään pitämään yllä erilaisten koulutusten avulla. Perhekodille tilataan säännöllisesti alan kirjallisuutta, jota voi vapaasti lainata. Työntekijät käyvät koulutuksissa aina tarpeen vaatiessa sekä mielenkiinnon mukaan.

Osallistumme ammatillisten perhekotien (Apkl) laaturyhmiin ja yhdistyksen toimintaan

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Henkilöstöön kuuluvan on ilmoitettava viipymättä yksikön esimiehelle, mikäli hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa asiakkaan hoitoon tai kohteluun liittyvän epäkohdan tai epäilee sitä.

Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä omavalvontasuunnitelmaan.

Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa ja puuttua epäkohtiin tai epäasialliseen kohteluun esihenkilölle ja tarpeen vaatiessa muille tahoille. (Valvontalaki 29§)

6.1 MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Monialainen yhteistyö on keskeinen osa perhekodin toimintaa, ja se takaa lasten ja heidän perheidensä kokonaisvaltaisen tuen ja hyvinvoinnin. Yhteistyö eri ammattilaisten ja sidosryhmien kanssa parantaa palveluiden laatua ja tehokkuutta.

Perhetyö voi tehdä yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa:

- Sosiaalityöntekijät, jotka koordinoivat lasten ja perheiden tukitoimia.
- Terveystieteiden ammattilaiset (lääkärit, sairaanhoitajat, psykologit, terapeutit), jotka hoitavat lasten fyysistä ja psyykkistä terveyttä.
- Koulut ja oppilashuolto (opettajat, koulukuraattorit, koulupsykologit) tukevat lasten oppimista ja koulunkäyntiä.
- Harrastustoiminnan järjestäjät, jotka mahdollistavat lasten osallistumisen harrastuksiin.
- Muut viranomaiset ja järjestöt (poliisi, lastensuojelujärjestöt, muut tukipalvelut)

Yhteistyön toimintatavat

Säännölliset tapaamiset: Tapaamme yhteistyökumppaneita lasten tilanteiden ja tarpeiden arvioimiseksi.

Tietojen jakaminen: Jaamme ajantasaista tietoa yhteistyökumppaneille tietosuojasäännöksiä noudattaen.

Yhteistyösopimukset: Laadimme kirjallisia sopimuksia, jotka selkeyttävät eri osapuolten roolit ja vastuut.

Palaute: Keräämme ja hyödynnämme jatkossa palautetta yhteistyökumppaneilta toiminnan kehittämiseksi.

Monialaisen yhteistyön tavoitteet

Kokonaisvaltainen tuki: Tarjota lapsille ja heidän perheilleen kattavaa tukea.

Tehokas resurssien käyttö: Hyödyntää eri alojen ammattilaisten osaamista tehokkaasti.

Yhtenäinen palvelupolku: Varmistaa sujuva ja katkeamaton palvelupolku lapsille ja heidän perheilleen.

Laadukas palvelu: Parantaa perhekodin palveluiden laatua.

7 TOIMITILAT JA LAITTEET

Perhekotiyksikkö sijaitsee litin Kausalassa. Lähellä on ala- ja yläkoulut sekä lukio. Ammatillisia opintoja on monipuolisesti tarjolla Lahdessa ja Kouvolassa.

Perhekoti on yhdessä tasossa oleva 250 m² omakotitalo. Talossa on seitsemän makuuhuonetta, keittiö, olohuone, yhteinen oleskelutila, toimistohuone askarteluhuone, kolme wc:tä ja saunatilat. Perhekodilla asuvilla lapsilla on omat huoneet. Lapset saavat osallistua huoneensa sisustamiseen ja pääsevät näin vaikuttamaan sen viihtyvyyteen. Jokaisen lapsen huoneessa on sänky, työpöytä, vaatekaappi sekä hyllytilaa. Lapset huolehtivat itse pääsääntöisesti oman huoneen siisteydestä.

Yhteisiä tiloja ovat kaikki muut paitsi perhekodin vanhempien oma makuuhuone sekä toimisto. Yhteisessä oleskelutilassa on lasten käytössä olevat pelikoneet sekä tietokone. Keittiössä huolehditaan ruuanvalmistuksesta.

Perhekodilla on käytössä mökki, joka sijaitsee Luumäellä Pastjärven rannalla. Mökillä on erinomaiset mahdollisuudet retkeilyyn, ulkoiluun, kalastukseen, veneilyyn sekä uimiseen. Mökillä on vene, sup-lautoja, kanootti sekä trampoliini. Lapsilla on mahdollisuus harjoitella mopolla, mönkijällä ja moottorikelkalla ajamista suljetulla alueella aikuisten valvonnassa. Tontilla on päämökki, erillinen saunarakennus, kota sekä kolme muuta majoitustilaa. Päämökissä on kaksi makuuhuonetta, tupa, ruokailuhuone sekä keittiö. Sauna sijaitsee eri rakennuksessa. Isoimmassa majoitusmökissä on tilat viidelle henkilölle, yhdessä mökissä neljälle henkilölle ja pienimmässä mökissä kolmelle henkilölle. Kota sijaitsee näiden läheisyydessä.

Yleisimpiä perhekodin käytössä olevia laitteita ovat normaali kotitalouksiin kuuluvat laitteet, kuten kodinkoneet. Perhekodilla on myös autoja, mönkijöitä, ruohonleikkurit sekä erilaisia työkaluja. Laitteita käytetään aikuisen valvonnassa ja opastuksessa. Moottoriajoneuvojen kuljettamiseen tarvitaan asianmukainen voimassa oleva ajolupa.

Lääkinnälliset laitteet

Perhekodilla on käytössä tarpeen mukaan lääikinnällisiä laitteita kuten silmälasit, kuumemittari, lääkepinsetit, laastarit, verenpainemittari.

Perhekodilla arvioidaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet lääikinnällisten laitteiden hankinnasta, tarvittaessa yhteistyössä terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Laitteista varmistetaan CE-merkintä, jotta ne ovat vaatimustenmukaisia ja turvallisia. Euroopassa markkinoilla olevissa tuotteissa oleva CE-merkintä on valmistajan vakuutus siitä, että tuote täyttää sille lainsäädännön asettamat vaatimukset. Perhekodilla varmistetaan myös, että laitteiden toimittajat noudattavat voimassa olevia säädöksiä ja mukana on oltava tarvittavat käyttöohjeet sekä tukipalvelut. Laitteen käyttöä suunniteltaessa tulee huomioida / ennakoida käyttöolosuhteet sekä toimintaympäristö ja varmistaa laitteen teknisen suorituskvyn vastaavuus niihin.

Perhekodin henkilöstöltä vaaditaan riittävä koulutus ja kokemus laitteiden turvalliseen käyttöön sekä järjestetään täydennyskoulutuksia ja päivityksiä uusista laitteista, käyttöohjeista ja säädöksistä. Henkilöstön koulutuksista pidetään kirjaa ja varmistetaan, että osaaminen pysyy ajan tasalla.

Perhekodilla noudatetaan laitteiden käyttöohjeita ja niitä noudatetaan valmistajan määrittämän käyttötarkoituksen mukaisesti.

Menettelyt lääikinnällisten laitteiden vaarailmoitusten varmistamiseksi

1. Vaaratilanteiden tunnistaminen

- Vaaratilanteeksi katsotaan kaikki tapaukset, joissa lääikinnällinen laite on aiheuttanut tai voinut aiheuttaa vakavan terveysriskin käyttäjälle tai muille henkilöille.
- Kaikille laitteiden käyttäjille ja henkilöstölle järjestetään perehdytys vaaratilanteiden tunnistamiseen ja ilmoitusmenettelyyn.

2. Ilmoitusmenettelyn selkiyttäminen

- Laitteiden käyttäjä ja/tai henkilöstö raportoivat vaaratilanteista
- Vastuhenkilö kokoaa ja arvioi vaaratilanteet ja vastaa lakisääteisen ilmoituksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään Fimealle (Fimean ilmoituslomake).

Vaaratilanneilmoituslomake sisältää ilmoittavan organisaation tiedot, vaaratilanteessa olleen laitteen tiedot, kuvaus tilanteesta ja seurauksista potilaalle/asiakkaalle, käyttäjälle tai muulle henkilölle sekä mahdolliset ensiapu- tai korjaustoimenpiteet.

Tapahtunut vaaratilanne tulee lääkinnällisistä laitteista annetun lain 33 §:n 1 momentin mukaan ilmoittaa Fimean lisäksi valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle. Fimealle tulee ilmoittaa toimijan nimi, jolle vaaratilanneilmoitus on saatettu tiedoksi ja päivämäärä, jolloin ilmoitus on tehty. Fimean verkkosivuilla (www.fimea.fi) on vaaratilanneilmoituslomake, joka täytetään ja toimitetaan Fimeaan verkkosivuilla olevan ohjeen mukaisesti. ✓ STM on julkaissut oppaan "Lääkinnällisten laitteiden turvallinen käyttö – opas laiteosaamisen varmistamiseen" (STM:n julkaisuja 2024:3). ✓ Fimea on antanut määräyksen "Lääkinnällisestä laitteesta tehtävä ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus" ja ohjeen "Vaaratilanteessa olleen lääkinnällisen laitteen käsittely" (Fimea 1/2023).

3. Sisäiset raportointikäytännöt

- Vaaratilanneilmoitus tehdään heti, kun vaaratilanne havaitaan erillisellä lomakkeella ja tiedotetaan henkilöstölle.
- Ilmoitukset dokumentoidaan
- Vastuuhenkilö varmistaa, että vaaratilanneilmoitus on tehty ja seuraa Fimean sekä valmistajan antamaa palautetta.

4. Jatkotoimenpiteet ja riskinhallinta

- Vaaratilanteen arviointi ja analysointi vaiheessa selvitetään, liittyykö tapahtuma käyttäjävirheeseen, laitteeseen vai käyttöolosuhteisiin sekä arvioidaan, tarvitaanko laitteen käytön keskeyttämistä tai lisätutkimuksia. Valmistaja voi antaa turvallisuuteen liittyvän tiedotteen, jossa ohjeistetaan laitteiden turvallisesta käytöstä. Tarvittaessa laite poistetaan käytöstä tai vaihdetaan.

5. Seuranta ja jatkuva parantaminen

- Tarkastellaan ilmoitettuja vaaratilanteita ja selvitetään, onko kyseessä yksittäinen tapaus tai laajempi ongelma. Teemme säännöllisesti tarkastuksia, joissa arvioimme lääkinnällisten laitteiden turvallisuutta ja henkilöstön toimintatapoja.

8 LASTEN ASEMA SEKÄ OIKEUDET

Jokaiselle lapselle tarjotaan turvallinen ja vakaa kasvuympäristö, jossa yksilölliset tarpeet huomioidaan. Heitä kohdellaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti lakeja ja asiakassuunnitelmaa noudattaen. Perhekoti huolehtii lasten riittävästä ja monipuolisesta ravinnosta ja levosta. Virikkeellinen ympäristö ja positiivinen ilmapiiri luovat pohjan hyvinvoinnille. Lapsilla on oikeus kuulluksi tulemiseen ja omiin mielipiteisiin. Itsemääräämisoikeus huomioidaan aina kun se on lasten edun mukaista. Perhekodissa ei ole käytössä rajoitustoimia.

Perhekodilla lapsi saa osakseen ymmärrystä, turvaa ja hellyyttä. Lasta ei saa alistaa, kurittaa ruumiillisesti, eikä kohdella muulla tavalla loukkaavasti. Tuemme ja edistämme lapsen itsenäistymistä ja kasvamista vastuullisuuteen ja aikuisuuteen.

Jokaisella asiakkaalla on oma sosiaalityöntekijä ja jokaiselle laaditaan oma asiakassuunnitelma. Suunnitelma tarkastetaan puolivuosittain tai vähintään kerran vuodessa. Lisäksi perhekodissa laaditaan yhdessä lasten ja nuorten kanssa hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka toimii pohjana päivittäisessä työssä. Perhekoti huolehtii kasvatuksessaan siitä, että lapsella on ikätasoisensa mukaisia vastuita ja velvollisuuksia. Lasten kanssa laaditaan hyvän kohtelun suunnitelma ja sitä päivitetään säännöllisesti ja aina tarvittaessa.

Lapsen sijoittava kunta vastaa palvelutarpeen arvioinnista. Myös perhekodilla arvioidaan hoidon ja palvelun tarvetta yhteistyössä lapsen ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai laillisen edustajansa kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on lapsen oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Päivittäisissä toimissa arvioimme fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja kognitiivista toimintakykyä. Lisäksi huomioimme terveydentilaa, mielialoja, sosiaalisten kontaktien vähyyttä ja muita vastaavia, joilla saattaa olla merkitystä lapsen tulevaisuuden kannalta.

Arvioinnin lähtökohtana on lapsen/nuoren sekä hänelle läheisen ihmisen näkemys hänen tilanteestaan sekä voimavaroista. Ennen lapsen perhekodille tuloa vanhemmat saavat täytettäväksi esitetietolomakkeen lapsista ja heidän tarpeistaan. Isommille lapsille annetaan oma paperi täytettäväksi. Keskusteluja hoidosta käydään aina tarpeen mukaan tai lapsen tilanteen muuttuessa. Pääsääntöisesti omahoitaja vastaa hoito- ja kasvatussuunnitelman tekemisestä ja sen ajan tasalla pysymisestä.

Päivittäin arvioimme lapsen/nuorten vointia, mielialoja ja toimintaa arjen askareissa sekä suhteissa muihin ihmisiin. Näitä kirjaamme ylös.

Lapsi/nuori ja hänen huoltajansa otetaan mukaan hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimiseen. Lapsen/nuoren kanssa käymme kuukausikoosteen läpi ja he saavat sanoa siihen omat kommenttinsa. Näissä tilanteissa saa tärkeää tietoa, jotka auttavat arvioimaan palveluntarvetta.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma (LsL 30a §)

Jokaiselle lapselle laaditaan Hoito- ja kasvatussuunnitelma. Se tehdään yhdessä lapsen kanssa. Suunnitelmaa varten kuullaan myös lapsen huoltajia ja se annetaan tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Sen toteutumista seurataan henkilökunnan palaverissa, asiakassuunnitelmissa sekä uusien asiakassuunnitelmien teon jälkeen. Tarvittaessa siihen tehdään muutoksia. Asiakkaan ikä ja kehitystaso otetaan huomioon. Heidä tuetaan ja rohkaistaan osallisuuteen. Heidän mielipiteensä pyritään aina selvittämään joko heidän paikalla ollessa tai esimerkiksi ennen asiakassuunnitelman tekoa. Heidän mielipiteensä kirjataan aina ylös asiakasraportteihin. Arvioinnissa kiinnitämme huomiota fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen sekä kognitiiviseen toimintakykyyn. Arvioinnissa pyrimme huomioimaan eri ulottuvuuksiin liittyviä riskitekijöitä, kuten sosiaalisten kontaktien vähyys, terveydentila ja mielialojen muuttuminen.

Lapselle tai nuorelle saatetaan laatia hoitosuunnitelmat myös terveydenhuollon puolelta, esimerkiksi puheterapeutti tai toimintaterapeutti. Yleensä nämä asiat käydään läpi myös lapsen tai nuoren kasvatus- ja hoitosuunnitelmassa. Näissä suunnitelmissa olevat tavoitteet huomioidaan suunnitelmassa sovitulla tavalla. Sen toteutumista seurataan henkilökunnan palaverissa, hoito- ja asiakassuunnitelmissa sekä uusien asiakassuunnitelmien teon jälkeen.

Henkilökunta perehtyy laadittuun hoito- ja kasvatussuunnitelman sisältöön ja toimii sen mukaisesti. Hoito- ja kasvatussuunnitelma on tärkeä työkalu lapsen/ nuoren kokonaisvaltaisen hoidon toteuttamisessa. Jokainen työntekijä perehtyy hoidettavanaan olevien suunnitelmiin. Koko henkilökunta on vastuussa, että toimitaan näiden mukaan.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Perhekodin tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lapset

osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon (muun muassa harrastustoiminta, asiakassuunnitelmat, päivittäiset ohjelmat, retket ja tapahtumat). Lapsia kuullaan ja heitä kannustetaan sekä rohkaistaan oman mielipiteen ilmaisemiseen. Lapsille korostetaan sen tärkeyttä.

Kannustamme lasten/nuorten omaisia, hänen itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen osallistumaan hoito- ja kasvatussuunnitelman tekemiseen ja päivittämiseen.

Vanhemmat ja läheiset tulevat kuulluksi. Ennen lapsen perhekodille tuloa vanhemmat saavat täytettäväksi esitetietomakkeen lapsista ja heidän tarpeistaan. Isommille lapsille annetaan oma paperi täytettäväksi. Rohkaisemme ja kannustamme omaisia mielipiteiden ilmaisuun ja korostamme sen tärkeyttä. Pidämme yhteyttä heihin ja selvitämme heidän mielipiteitään lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa. Heidän mielipiteensä kirjataan ylös.

Lapsella on oma huone ja oikeus omiin tavaroihin ja niistä huolehtimiseen. Lapsen henkilökohtaisista asioista keskustellaan lapsen kanssa ilman ulkopuolisia. Lapsi saa käyttörahan omaan käyttöönsä, mutta opastamme ja kannustamme järkevään rahan käyttöön ja säästämiseen. Lapsi saa esittää toiveita ruokien suhteen ja osallistua myös itse niiden valmistamiseen. Hän voi kokkailla omaksi ja muiden iloksi. Näistä hyvä kuitenkin sopia ohjaajan kanssa, jotta tarvittavat aineosat ovat saatavilla. Lapsi saa valita miten pukeutuu, mutta pyrimme ohjaamaan ikätasoiseen sekä tilanteeseen ja vuodenaikaan sopivaan vaatetukseen.

Vanhemmat ja muut lapselle läheiset ihmiset ovat tervetulleita perhekodille. Asioista on hyvä kuitenkin sopia ohjaajien kanssa. Tarvittaessa heillä on mahdollisuus myös yöpymiseen lapsen huoneessa. Lapsi voi kutsua kavereitaan ja he voivat myös yöpyä perhekodilla. He ovat tervetulleita myös erilaisiin toimintoihin, joita pyrimme järjestämään.

Perhekoti on lasten koti ja pyrimme aina siihen, että lapsi/nuori voi kokea tämän kodiksi ja me aikuiset olemme täällä heitä varten. Pyrimme kaikessa toiminnassa tekemään tästä mahdollisimman kodinomaisen.

Perhehoidossa ei voida soveltaa lain tarkoittamia rajoitustoimenpiteitä. Ainoa poikkeus on yhteydenpidon rajoittamispäätös, joka tehdään kunnassa. Päätöksen tekee sosiaalihuollon johtava viranhaltija tai hänen määräämä viranhaltija. Käytössä on kuitenkin erilaisia hyväksyttäviin tarkoituksiin liittyviä kasvatuksellisia keinoja. Tällöin kyse on kuitenkin kotikasvatukseen verrattavista säännöistä ja ohjeista, eikä kyse ole rajoittamistoimenpiteistä. Näitä ovat muun muassa puhelimen käytön estäminen öiseen aikaan sekä kodin askareet. Näiden sääntöjen tarkoituksena on kasvattaa lasta vastuullisuuteen ja opettaa häntä noudattamaan tiettyjä yleisesti hyväksytyjä tapoja ja käyttäytymismalleja. Näistä säännöistä kerrotaan vastuusosiaalityöntekijälle sekä asiakassuunnitelmissa lapsen vanhemmille.

Perhekodille on laadittu hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, jossa myös lapset ovat olleet mukana. He ovat saaneet kertoa omia mielipiteitä muun muassa itsemääräämisoikeudesta sekä siitä, millainen on unelmien perhekoti.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Asiakkaita kohdellaan kunnioittavasti ja ystävällisesti heidän yksilölliset tarpeet ja ikätaso huomioiden. Epäasialliseen kohteluun puututaan välittömästi tilanteen vaatimalla tavalla.

Mikäli lapsi/nuori kokee tulleen kohdelluksi epäasiallisesti, kannustamme häntä tai hänen omaistaan/läheistään antamaan palautetta toiminnasta. Aiheuttanutta

tapahtumaa käsitellään välittömästi asianosaisten kesken ja myös yhteisesti työyhteisön palaverissa, jossa pyritään löytämään korjaavia toimenpiteitä, jotta vastaavilta tilanteilta vältytään jatkossa.

Lapsi tai nuori voi kokea jonkun asian tai tilanteen epäoikeudenmukaisena tai kaltoin-kohteluna, jolloin tapahtumista keskustellaan. Käsittelemme lapsen ja nuoren kanssa tapahtunutta, hänen tunteita ja ajatuksia asiaan liittyen. Tarvittaessa järjestämme palaverin, johon mukaan kutsutaan aina lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä sekä muita tarpeellisia henkilöitä tai yhteistyöverkostoa.

Asiakkaan oikeusturva

Lapsen oikeutta olla yhteydessä sosiaalityöntekijäänsä tuetaan ja kannustetaan ottamaan itse yhteyttä. Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava hänen ihmisarvoaan, vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioittaen. Tosiasialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä.

Palvelun laatuun tai saamaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla tai hänen laillisella edustajallaan, omaisellaan tai läheisellään on oikeus tehdä muistutus, joka toimitetaan ensisijaisesti perhekotiysikköön.

Asiakkaalle kerrotaan hänen oikeudestaan tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai kantelu valvovalle viranomaiselle. Kohteluunsa tyytymättömälle asiakkaalle annetaan neuvoa ja ohjausta muistutuksen tai kantelun tekemiseen. Asiakasta kannustetaan kuvaamaan vapaamuotoisesti tyytymättömyyttä aiheuttava tilanne tai tapahtuma mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Asiakkaan muistutus käsitellään perhekodin vastuuhenkilön toimesta mahdollisimman pian. Yksikön toiminnasta tehdyt muistutukset ja kantelut huomioidaan ja ne käsitellään asianmukaisella tavalla. Toimintaa muutetaan päätösten mukaisella tavalla.

Asiakkaalle annetaan kirjallinen ja perusteltu vastaus viimeistään yhden kuukauden kuluessa muistutuksen antamisesta. Muistutuksen käsittelystä tiedotetaan lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää.

Asiakkaalla on mahdollisuus lähettää muistutus myös sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi lähettää hyvinvointialueen kirjaamoon, josta muistutus välitetään johtavalle viranhaltijalle. Mikäli asiakas on edelleen tyytymätön kohteluunsa tai hän kokee, ettei asiaa ole käsitelty oikealla tavalla, eikä muutosta kohteluun ole tullut, hänelle annetaan neuvoa ja ohjausta kantelun tekemiseen aluehallintoviranomaiselle. Asiakkaalla on oikeus ottaa yhteyttä potilas- ja sosiaaliasiavastaavaan mahdollisen muistutuksen tai kantelun tekemiseksi.

Muistutuksen vastaanottaja:

Sirpa Lehti

Tuurinkorventie 35

47400 Kausala

puh. 0400 757 169

lehti.sirpa@pp.inet.fi

Lapsia ja huoltajia tiedotetaan, että heillä on käytössään sosiaali- ja potilasvastaavan palvelut.

Sosiaali- ja potilasasiavastaava:

- Neuvoo potilas- ja asiakaslakien soveltamiseen liittyvissä asioissa
- Neuvoo ja avustaa tarvittaessa muistutuksen tekemisessä
- Neuvoo, miten esimerkiksi kantelu, oikaisuvaatimus ja potilasvahinkoilmoitus voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa
- Tiedottaa asiakkaiden ja potilaiden oikeuksista
- Kokoo tietoa potilailta ja asiakkailta tulleista yhteydenotoista
- Seuraa ja raportoi, miten asiakkaiden ja potilaiden oikeudet kehittyvät hyvinvointialueella
- Sosiaali- ja potilasasiavastaava ei arvioi asiakkaan palvelutarvetta tai päättä palveluista, tutkimuksista tai hoidosta, eikä tee lääketieteellisiä päätöksiä, anna toimintamääräyksiä työntekijöille, tai ota kantaa siihen, onko hoidossa tapahtunut potilasvahinko.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaavat:

puh. 03 819 2504

Puhelinpalveluajat:

maanantai ja tiistai klo 9–12

keskiviikko klo 9–15

torstai klo 9–12

Sähköpostiosoite: asiavastaavat@paijatha.fi

Tapaamisajat on aina sovittava ennakkoon puhelimitse tai sähköpostitse.

Kymenlaakson hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaava:

Taija Kuokkanen

Salpausselänkatu 40 A, 45100 Kouvola

Puhelinaika ma-to klo 9-12.

taija.kuokkanen@kymenhva.fi

puh. 0407287313

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaava:

Jenni Henttonen, Terhi Willberg, Anne Hilander ja Katri Tuomi-Andersson

ma 10–12, ti, ke, to klo 9–11

sosiaali.potilasasiavastaava@luvn.fi

puh. 029 151 5838.

Eduskunnan oikeusasiamies:
Postiosoite: 00102 Eduskunta
Käyntiosoite: Arkadiankatu 3
Puhelin: 09 4321 (eduskunnan vaihde)
oikeusasiamies@eduskunta.fi

9 ASIAKASTYÖN LAADUN VARMISTAMINEN TOIMINNASSA

Perhekoti Kärrynpyörä kuuluu Ammatillisten Perhekotien liitto ry:n toimintaan. Yhdistyksen kautta tarjolla on täydennyskoulutusta sekä vertaisryhmätoimintaa.

Henkilökuntaa tiedotetaan Sosiaalihuoltolain 48§ mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta: Sosiaalihuollon tehtävissä toimiva työntekijä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän itse huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa.

Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä julkisen että yksityisen sektorin työntekijöitä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Esimies vastaa siitä, että jokainen työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä.

Työyhteisöissä on syytä keskustella henkilökunnan kanssa siitä, että ilmoituksen kohteena on erityisesti asiakkaan palvelun toteutumisessa ja asiakasturvallisuudessa todetut epäkohdat ja niiden uhat – ei esimerkiksi henkilökunnan keskinäisiin ristiriitoihin liittyvät asiat, ellei niillä ole asiakasturvallisuuden kannalta merkitystä.

Mikäli epäkohtaa ei saada korjatuksi, on asiasta ilmoitettava aluehallintovirastolle. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Henkilöstöä kannustetaan tuomaan esiin epäkohtia ja toimintaan liittyviä muutosehdotuksia. Kaikki epäkohtailmoitukset käsitellään ensin toiminnan vastuuhenkilön kanssa. Asioita tuodaan myös työtiimin käsittelyyn tarvittaessa.

Henkilökuntaa on tiedotettu myös sosiaalihuoltolain 49§:n mukaisesta ohjeistuksesta, jonka mukaan perhekodin vastuuhenkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Henkilökunnan on ilmoitettava salassapitosäännösten estämättä asiasta aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Arjessa toimiessa epäkohtia voidaan havaita jatkuvasti. Suurin osa näistä epäkohdista liittyy asioihin, jotka voi saman tien havainnon tekijä korjata, eivätkä ne vaadi sen kummempaa käsittelyä. Tällaiset asiat tuodaan vaan tiedoksi työyhteisön palaverissa sekä työnohjauksessa.

Perhekodin henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnettyksi ottamalla henkilökunta mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen. Työnantajan vastuulla on henkilöstön riittävä perehdytys.

Asiat, jotka liittyvät toimintakulttuuriin ja sen heikkouksiin tai toimimattomiin osiin, tuodaan rohkeasti esille ja ne käsitellään työyhteisön palaverissa. Toimintakulttuuriin

vaikuttavat muutokset tiedotetaan kaikille työyhteisön jäsenille ja hoidossa oleville lapsille, jos se on tarpeellista. Yhdessä ratkaisujen etsiminen ja löytäminen vahvistaa jo sinällään osallisuutta ja sitoutuneisuutta. Epäkohtien havaitsemista ja niistä esille tuomisesta vastaa jokainen työyhteisön jäsen tasavertaisesti. (Valvontalaki 29§).

Esille tuodut epäkohdat kirjataan omavalvontasuunnitelman liitteenä olevaan lomakkeeseen, josta näkyy myös toimenpide ehdotus, ratkaisu ja seuranta. Kyseinen lomake on avoimesti saatavilla / nähtävillä, kuten omavalvontasuunnitelman perhekodin yleisessä oleskelutilassa.

10 ASIAKASTIETOJEN DOKUMENTOINTI JA ASIAKIRJAHALLINTO

Perhekodissa on käytössä asiakaskirjausjärjestelmä Nappula-tiedonhallintajärjestelmä. Nappula-järjestelmään kirjataan asiakkaiden henkilötiedot, päivittäiskirjaukset, hoito- ja kasvatussuunnitelmat, käyttövarojen-, kotilomien- ja lääkeraportointiseuranta.

Raportointi lapsen asioista toimitetaan kausikoosteina lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle ja lapsen huoltajille yhden kuukauden välein.

Lapsen kansiota, jossa säilytetään lasta koskevia tietoja, säilytetään lukitussa kaapissa asiattomien ulottumattomissa. Lapsella on oikeus tutustua omiin asiakirjoihinsa valvotusti.

Lapsen sijoitussopimuksen päättyessä lasta koskeva aineisto luovutetaan sijoittajakunnan sosiaalitoimelle.

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä.

Esihenkilö tai pidempään yksikössä työskennellyt perehdyttää uuden työntekijän kirjaamiskäytäntöihin.

Kirjaamiset hoidetaan mahdollisuuksien mukaan heti tai vuoron päätteeksi. Kirjausten asianmukainen ja oikea-aikainen hoitaminen on jokaisen työntekijän vastuulla.

Työntekijät ovat vaitiolovelvollisia ja huolehtivat osaltaan siihen liittyvistä asioista ja vastuista (asiakirjojen tietoturvallinen käsittely, asiakastietojärjestelmän asianmukainen käyttö, asiakkaisiin liittyvän tiedon salassapito).

Esihenkilö tai pidempään talossa työskennellyt perehdyttää uuden työntekijän henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvalliseen toimintatapaan. Päävastuu on perhekodin vastuuhenkilöllä. Tarvittaessa järjestetään tietoturvaan liittyvää koulutusta. Kaikki yksikössä työskentelevät ovat vaitiolovelvollisia ja allekirjoittaneet vaitiolositoumuksen.

11 ALIHANKINTANA TUOTETTUJEN PALVELUIDEN OMAVALVONTA

Ostopalvelujen tuottajat Työnohjaaja Heli Toikander-Sorsa

OMAVALVONTASUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Kausala 28.4.2025

Sirpa Lehti

OMAVALVONTASUUNNITELMAN MUUTOKSET JA SEURANTA

21.5.2025	Lisätty Länsi-Uudenmaan hva:n sosiaali- ja potilasvastaavien yhteystiedot
21.8.2025	Muutettu työnohjaajan nimi

